

РЕШЕНИЕ

№ 672

гр. Бургас, 04.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС, I VI ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на шести март през две хиляди двадесет и четвърта
година в следния състав:

Председател: **ДИАНА ИВ. АСЕНИКОВА**
ЛЕФТЕРОВА

при участието на секретаря **МАРИЯ АП. МИЛЕВА**
като разгледа докладваното от **ДИАНА ИВ. АСЕНИКОВА ЛЕФТЕРОВА**
Гражданско дело № 20222120103658 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по искова молба от М. И. Д. против А. З. Д. и Д. К. Д. за осъждане на ответниците да платят на ищеца сумата 1000 лева, частичен иск от сума в размер от 4 500 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди в резултат на разгласяване на позорни и унижителни за честта и достойнството на ищеца факти и обстоятелства, разгласени публично и станали достояние на много хора, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба.

В исковата молба са изложени твърдения, че в прокурорска преписка с вх. № 1972/2017 г. по описа на Районна прокуратура – Бургас, образувана по сигнал на ищеца за това, че без негово съгласие съседите от блока принудили майка му да даде съгласие за учредяване на сдружение на собствениците на живущите в бл. *****, приключила с постановление за отказ за образуване на наказателно производство от 19.11.2020 г., ответната страна А. Д. в писмено сведение от 18.07.2017 г. е твърдяла за него, че е с отклонение в психиката, конфликтна личност, неразбирателство със съседите, че не изпълнявал адекватно задълженията си като домоуправител. Подобни твърдения били направени и от съпруга ѝ Д. Д.. В постановление от 23.08.2017 година на прокурор от Районна прокуратура – Бургас тези твърдения, които според ищеца са клеветнически и позорящи, са изложени в мотивната част. В него били обобщени подобни твърдения на 7-8 човека. Ищецът твърди, че изнесените факти не отговарят на обективната действителност, възприема ги като разпространени публично, пред длъжностни лица от МВР, РП - Бургас и РС - Бургас. Ищецът излага, че тези твърдения засягат в изключително висока степен чувството му за достойнство, обиждат го, рушат авторитета и доброто му име, което е градил на основата на положения от него труд на професионалист, учен с практическа насоченост, доброто му име в обществото, включително и сред част от съседите му, с които живее в един блок, където дълги години е изпълнявал съвестно задълженията си на домоуправител и председател на УС. Счита, че ответниците са го оклеветили, за да си отмъстят за заведен от етажната собственост срещу тях иск през 2012 година за неплащане

на задълженията, по който ищецът е представлявал етажната собственост като председател. Ищецът счита, че клеветата е публична, защото е изказана пред надлежен орган на власт в писмен вид и така е станала част от официални документи, докладни записки и прокурорски постановления и така е станала достояние на служители на МВР, прокурори и съдии. Поддържа се, че в резултат от това ищецът е бил поставен в унизително и тежко положение спрямо обществото, близките, колегите, съседите и приятелите му. Твърденията на ответниците му причинили терзания и безпокойство, затруднили контактите му с най-близките му – брат, майка, съпруга, приятели и колеги. След като узнал за тези твърдения, у ищеца се появила тревожност как да се отнася със съседите му в блока, чувствал се смутен, изпитвал възмущение и гняв. Твърденията на ответниците нарушили душевното равновесие на ищеца и накарали съседи от блока да не го поздравяват.

В законовия едномесечен срок от получаване на препис от исковата молба ответниците, представлявани от адвокат Н. А., са подали писмен отговор, с който оспорват предявените искове и молят за отхвърлянето им. Твърдят, че конфликтите на ищеца с всички етажни собственици в Б. гр. Бургас са започнали през 2016 - 2017 година, когато било взето решение да се учреди сдружение на етажната собственост, за да участва в програма по саниране на блока, но ищецът не желал това, а впоследствие неоснователно ги обвинил, че без негово знание са принудили майка му даде съгласие за това. Сочи се, че през лятото на 2017 г. в дома ѝ в ж.к. „С.“ ответницата била посетена от двама служители на 2 РПУ Бургас, които ѝ казали, че имало жалба срещу живущите в блока от ищеца и я попитали като какъв човек го познава. Ответницата им отговорила, че етажните собственици постоянно търпят обвиненията му, както и че е конфликтен, което било истина. Ответникът отсъствал в този момент и не е дал сведения. Отбелязва се, че мнението на ответницата е било подкрепено от други 7-8 човека от блока, изразили подобно мнение във връзка с проверката, извършена от въпросните служители на 2 РПУ. От правна страна се оспорва наличието на елементите от фактическия състав по чл. 45 ЗЗД с доводи, че изнесеното твърдение няма обективно позорен и злепоставящ характер и няма изнасяне на факти на по-широк кръг от лица.

В съдебно заседание ищецът поддържа предявените искове и моли за уважаването им. Претендира разноски. Прави възражение за прекомерност на претендираното от ответниците адвокатско възнаграждение.

В съдебно заседание ответниците оспорват предявените искове и молят за отхвърлянето им. Претендират разноски.

Предявени са субективно пасивно съединени осъдителни частични искове с правна квалификация чл. 45, ал. 1 ЗЗД. За уважаването им ищецът следва да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на следните материални предпоставки: 1. Че ответниците са осъществили описаното в исковата молба поведение; 2. Че това поведение на ответниците е противоправно; 3. Че ищецът е претърпял описаните в исковата молба неимуществени вреди. 4. Че тези неимуществени вреди са в пряка причинно-следствена връзка с осъщественото от ответниците противоправно поведение. Вината на ответниците се предполага до доказване на противното на основание чл. 45, ал. 2 ЗЗД, като ответниците носят тежестта да оборят тази законова презумпция.

По делото са изискани и постъпили материалите по преписка с вх. 1972/2017 г. по описа на Районна прокуратура – Бургас, образувана по повод сигнал с вх. № 1972/10.03.2017 г. по описа на Районна прокуратура – Бургас от ищеца М. И. Д.. В него ищецът твърди, че майка му е била изнудвана да се подпише като собственик на апартамент за учредяване на сдружение на собствениците във връзка със саниране на блока. Сочи, че е изискал от членове на управителния съвет на сдружението на собствениците – В. и Т., да му предоставят договор и протоколи от проведено учредително събрание, но му било отказано, поради което у него се породили съмнения за истинността на изготвените документи. Моли

за съдействие за установяване дали има изготвени неистински документи. Към преписката са приложени протокол от проведено на 12.02.2017 г. учредително събрание в сграда с адрес гр. Бургас, ж. к. „С.“, бл. № 12 и споразумение за създаване на сдружение на собствениците от 12.02.2017 г., в които е положен и подпис от Донка М. Д. а като собственик на жилище – вх. 8, ет. 5, ап. 13. Налични са и удостоверение от 22.02.2017 Г. за регистрация на сдружение на собствениците по чл. 46а ЗУЕС и извлечение от регистър БУЛСТАТ за него.

С постановление от 11.04.2017 г. на прокурор при Районна прокуратура – Бургас е било отказано образуването на наказателно производство поради липса на данни за извършено престъпление от общ характер въз основа на събраните сведения от Т. К. – член на УС, и В.Д. – председател на УС на сдружението на собствениците, които обяснили, че след ОС разбрали, че не майка му, а Д. е собственик на апартамента, обяснили му възможността да напусне сдружението, като документите за санирането не били готови към онзи момент, но впоследствие Д. не ги е потърсил, а и са прикрепени към преписката. Отказът е отменен с постановление от 14.06.2017 г. на прокурор при Окръжна прокуратура – Бургас, с което са дадени указания за извършване на допълнителна проверка чрез снемане на сведения и от други лица. В тази връзка е издадено постановление от 21.06.2017 г. на прокурор при Районна прокуратура – Бургас за възлагане на допълнителна проверка. В хода на допълнителната проверка са били снети сведения от 17 човека, живущи в Б. гр. Бургас.

В писмено сведение от 04.07.2017 г. Д.М.Д. заявява, че не е била принуждавана да подпише споразумението за създаване на сдружение на етажните собственици, не е изнудвана от никого, а просто желае блокът да бъде саниран и е подписала документите, тъй като живее в една от стаите на апартамента по силата на запазено право на ползване след като със покойния ѝ съпруг са го дали на сина им М. Д..

В хода на възложената допълнителна проверка е снето и писмено сведение от 18.07.2017 г. от ответницата А. З. Д. като живуща в бл. 12, вх. 8, ет. 1, ап. 3. В него тя заявява, че през м. 02.2017 г. било проведено общо събрание на собствениците на жилища в бл. 12, с което било учредено сдружение на собствениците и били избрани двама членове. Запозната е, че М. Д. е подал декларация за прекратяване на членството си в сдружението. От 9 години живее на адреса и познава Д. като домоуправител до миналата година. Заявява следното: **„Същият е с отклонения в психиката, конфликтна личност, неразбирателство със съседите. Поради тази причина миналата година избрахме нов домоуправител понеже Д. не изпълняване адекватно задълженията си“.**

В писмено сведение от 18.07.2017 г. ответникът Д. К. Д. като живущ в бл. 12, вх. 8, ет. 1, ап. 3 заявява, че тази година са направили сдружение на собствениците във връзка със саниране на блока на проведено общо събрание, на което е присъствала съпругата му. Познава М. Д., тъй като до миналата година бил домоуправител. Сочил, че доколкото е говорил със съседите, никой от тях няма добро мнение за него. Заявява следното: **„Същият според мен не се държи особено адекватно и вероятно има някакви психически отклонения. Поради тази причина избрахме нов домоуправител“.**

В докладна записка от 21.07.2017 г. на младши полицейски инспектор до началника на Второ РУ – Бургас се посочва, че в снетите сведения от живущите най-близо до Д. – К. П., Д. Д., А. Д. и Т. В., „става ясно, че Д. е конфликтна личност, не се разбира с останалите живущи, спори и се кара с тях, изпада в истерии и се държи неадекватно. Според някои от тях същият е с отклонения в психиката, винаги е в опозиция на останалите“.

С постановление от 23.08.2017 г. на прокурор при Районна прокуратура – Бургас е отказано образуването на наказателно производство поради липса на данни за извършено престъпление от общ характер. В него е посочено, че „според обясненията на 7-8 човека от бл. 12 е видно, че Д. е конфликтна личност и че същият имал психически отклонения“. Отказът е потвърден с постановление от 19.11.2020 г. на прокурор при Окръжна

прокуратура – Бургас.

При така установената фактическа обстановка съдът приема от правна страна, че осъщественото от ответниците поведение не притежава признаците на обида или клевета по отношение на ищеца.

Съгласно разпоредбата на чл. 39, ал. 1 от Конституцията на Република България всеки има право да изразява мнение и да го разпространява чрез слово - писмено или устно, чрез звук, изображение или по друг начин. На основание ал. 2 това право не може да се използва за накърняване на правата и доброто име на друго. В практиката на ВКС (Решение № 129 от 29.06.2015 г. по гр. д. № 7040/2014 г., III г. о., Решение № 253 от 29.01.2014 г. по гр. д. № 1251/2012 г. на III г. о.) е прието, че когато не се касае за превратно упражняване на правото по чл. 39, ал. 1 от Конституцията, твърдения и оценки могат да се разпространяват свободно. Касае се до противоправно поведение обаче, когато това право се използва, за да се увреди доброто име на друго. От значение е и конкретния адресат на мнението – негативните оценки за определена личност, открояваща се по една или друга причина в обществения живот, не породят отговорност, ако не засягат достойнството на личността (т.е. ако не осъществяват състав на престъплението обида). Друг критерий, който следва да бъде съблюдаван, е дали се изнасят оценъчни съждения – мнения, които не подлежат на проверка за вярност, тъй като са коментар на фактите, а не възпроизвеждане на обстоятелства от обективната действителност, или твърдения за конкретни факти, позорящи адресата, които подлежат на проверка за вярност. Оценките на личността не могат да бъдат верни или не. Оценките, направени при спазване на ограниченията по чл. 39, ал. 2 КРБ, колкото и негативно да са натоварени, не породят отговорност за издателя, като тяхната вярност или невярност не може да бъде проверявана. Съжденията ангажират отговорността на автора им само ако изразяването им обективно нанася обида на адресата (Решение № 62 от 06.03.2012 г. по гр. д. № 1376/2011 г., IV г. о. на ВКС). Следователно отговорността на автора ще бъде ангажирана в случай, че даденото мнение (оценка) съставлява обида, както и когато са изнесени неверни и позорящи факти, представляващи клевета.

Легалната дефиниция на понятията обида и клевета се съдържат в разпоредбите на чл. 146 и чл. 147 НК. При обидата деецът казва или извършва нещо унижително за честта и достойнството на засегнатия **в негово присъствие**, като използва епитети, изрази или жестове, които са унижителни от гледна точка на морала и накърняват неговата самооценка като личност. При клеветата не се дава личностна оценка за пострадалия, а се разгласяват неистински **позорни обстоятелства** или му се приписва неизвършено престъпление, с цел уронване на авторитета му в обществото. При клеветата съставомерната информация се отнася до проверими събития или факти от миналото или настоящето на засегнатия (в горния смисъл е постановено Решение № 252 от 18.02.2019 г. по гр. д. № 4172/2017 г., IV г. о. на ВКС). Наличието на клеветнически твърдения се обосновава с разгласяването за друго на конкретни обстоятелства, определени факти, които са позорни - неприемливи от гледна точка на общоприетите морални норми и предизвикващи еднозначна негативна оценка на обществото. Освен това те трябва и да са неистински, т.е. да не съществуват в обективната действителност. Неистинността на приписваните обстоятелства обаче има правно значение само ако те са обективно позорни. В този смисъл позорността е обективно качество на твърдението и не зависи от субективното отношение на определено лице към казаното за него (Решение № 12 от 06.02. 2013 г. по гр.д. № 449/2012 г., III г. о. на ВКС). **Щом изнесеното обстоятелство обективно не е позорно, е без значение дали ищецът се е почувствал засегнат.** Чувствата са неговото субективно преживяване, отражение на личния му мироглед и ценностна система и съществуват изцяло в неговото съзнание (в този смисъл е постановено Определение № 920 от 18.12. 2017 г. по гр.дело № 957/2017 г., III г. о. на ВКС).

Съгласно правилото на чл. 143, ал. 6 ЗСВ в случаите, когато отменя прокурорски акт

поради това, че не са извършени необходимите действия за разкриване на обективната истина, горестоящият прокурор указва какви действия и за установяване или проверка на какви факти следва да се извършат. На основание чл. 145, ал. 3 ЗСВ разпореденията на прокурора, издадени в съответствие с неговата компетентност и закона, са задължителни за държавните органи, длъжностните лица, юридическите лица и гражданите.

В процесния случай ответниците са дали пред полицейски служители сведения по възложена предварителна проверка въз основа на прокурорски акт, който е задължителен за ответниците като граждани. В подписаните от тях писмени сведения ответниците са дали отговор на поставените от разследващите органи въпроси, които имат отношение към движението на преписката, образувана по сигнал на ищеца, включително относно личността му и поведението му сред съседите. В случая не се касае за същинско „разгласяване“ на изложените от ответниците обстоятелства, тъй като те са заявени под формата на писмени сведения пред разследващ орган в изпълнение на законоустановеното задължение на всеки гражданин да съдейства на прокурора, който в случая е разпоредил да се вземат сведения от живущите в блока, където живее ищецът. Сведенията на ответницата в частта им, че ищецът е „конфликтна личност“ и че не е изпълнявал „адекватно“ задълженията си като домоуправител, имат оценъчен характер и не подлежат на проверка за вярност. Същите не са изложени в присъствието на ищеца и не могат да се квалифицират като съставомерна обида по смисъла на чл. 146 НК. Същото важи и по отношение на сведенията на ответника в частта им, че ищецът „не се държи особено адекватно“. В частта им, че ищецът „вероятно има някакви психически отклонения“ сведенията на ответника изразяват негово предположение относно определен факт – здравословното състояние на ответника и по-конкретно за менталното му здраве. Твърдения представляват сведенията на ответницата, че ищецът „е с отклонения в психиката“. Изнесените от ответниците факти не са позорни, защото не предизвикват еднозначна отрицателна оценка на обществото – не е нито неморално, нито недостойно човек да страда от ментално заболяване. В този ред на мисли не е позорно и твърдението в писменото сведение на ответницата за „неразбирателство със съседите“. С оглед на изложеното съдът приема, че поведението на ответниците не може да се окачестви като противоправно по смисъла на чл. 45, ал. 1 ЗЗД.

В допълнение следва да се отбележи, че по делото не установява ищецът да е претърпял описаните в исковата молба неимуществени вреди, които да са в пряка причинно-следствена връзка с осъщественото от ответниците поведение.

По изложените съображения съдът приема, че предявените субективно пасивно съединени осъдителни частични искове с правна квалификация чл. 45, ал. 1 ЗЗД са неоснователни, поради което следва да бъдат отхвърлени.

При този изход на делото ответниците имат право на разноски съобразно направеното искане за присъждането им и представените доказателства за извършването им, а именно за сумата от общо 1100 лева за заплатени адвокатски възнаграждения за изготвяне на отговор на искова молба и за процесуално представителство по делото с повече от три съдебни заседание. Направеното от ответника възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение е неоснователно с оглед разпоредбите на чл. 7, ал. 2, т. 1 и ал. 9 от НМРАВ.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от **М. И. Д.**, ЕГН *****, с адрес: гр. Бургас, ж. к. „С.“, бл. 12, вх. 8, п. к. 24, против **А. З. Д.**, ЕГН *****, и **Д. К. Д.**, ЕГН *****, двамата с адрес: гр. Б., искове за осъждане на ответниците да платят на ищеца сумата от

1000 лева – частичен иск от сума в общ размер на 4 500 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищеца в резултат на обида и клевета, обективирани в писмени сведения на ответниците от 18.07.2017 г. по прокурорска преписка с вх. № 1972/2017 г. по описа на Районна прокуратура – Бургас, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА М. И. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. Бургас, ж. к. „С.“, бл. 12, вх. 8, п. к. 24, да заплати на **А. З. Д.**, ЕГН *****, и **Д. К. Д.**, ЕГН *****, двамата с адрес: гр. Б., сумата от **1100 лева** за разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд – Бургас в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Бургас: _____